

Кж1 По2 4/11

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ
ПОСЕБНО ОДЕЉЕЊЕ
Кж1 По2 4/11
Дана 06.06.2011. године
Б Е О Г Р А Д

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ-Одељење за ратне злочине, у већу састављеном од судија: Радмиле Драгичевић Дичић, председника већа, Синише Важића, Соње Манојловић, мр Сретка Јанковић и др Миодрага Мајића, чланова већа, уз учешће вишег судијског сарадника Росанде Џевердановић Савковић, као записничара, у кривичном поступку против окр. АА, због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ у саизвршилаштву у вези члана 22 КЗ СРЈ, одлучујући о жалбама окр.АА и његових бранилаца адв.АБ и адв.АБ1, изјављеним против пресуде Вишег суда у Београду - Одељење за ратне злочине К.По2.49/2010 од 10.12.2010.године, у јавној седници већа одржаној дана 06.06.2011.године, у присуству заменика Тужиоца за ратне злочине Мирољуба Виторовића, окр.АБ и његовог браниоца адв.АБ1, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе окр.АА и његових бранилаца, адв.АБ и адв. АБ1, а пресуда Вишег суда у Београду - Одељење за ратне злочине К.По2.49/2010 од 10.12.2010.године, ПОТВРЂУЈЕ.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Вишег суда у Београду-Одељења за ратне злочине К.По2.49/2010 од 10.12.2010.године, окр.АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ у саизвршилаштву, у вези члана 22 КЗ СРЈ, па је применом напред наведених законских прописа и чланова 5, 33, 38, 41 и 50 КЗ СРЈ осуђен на казну затвора у трајању од двадесет година, у коју казну му се урачунава време проведено у притвору и то почев од 26.10.2005.године, када је лишен слободе па надаље. Истом пресудом на основу члана 196 став 4 ЗКП-а, окр.АА је ослобођен од дужности да накнади трошкове кривичног поступка, па исти падају на терет буџетских средстава суда, док су на основу члана 206 став 2 ЗКП-а, породице оштећених за остваривање имовинско-правног захтева упућене на парницу.

Против наведене пресуде благовремено су жалбе изјавили:

-окр.АА због битне повреде одредаба кривичног поступка, повреде Кривичног закона, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и одлуке о кривичној санкцији, са предлогом да другостепени суд првостепену пресуду преиначи тако што ће га ослободити од оптужбе,

-браниоци окр.АА, адв.АБ и адв.АБ1 због битне повреде одредаба кривичног поступка, повреде Кривичног закона, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и одлуке о кривичној санкцији, са предлогом да другостепени суд након спроведеног жалбеног поступка и одржаног претреса побијану пресуду преиначи и то

тако што ће својом одлуком окр.АА ослободити од оптужбе, јер није доказано да је учинио кривично дело за које је оптужен.

Тужилац за ратне злочине је у поднеску Ктрз.бр.5/05 од 07.04.2011.године, предложио да Апелациони суд у Београду - Одељење за ратне злочине одбије као неосноване жалбе окр.АА и његових бранилаца, те првостепену пресуду потврди.

Апелациони суд у Београду - Одељење за ратне злочине, одржао је јавну седницу већа у складу са одредбом члана 375 став 1 ЗКП-а, у присуству заменика Тужиоца за ратне злочине Мирољуба Виторовића, окр.АА и његовог браниоца адв.АБ1, на којој је размотрио списе предмета, па је након разматрања навода жалби и мишљења Тужилаштва за ратне злочине, те објашњења навода жалби које су дали окр.АА и његов бранилац адв.АБ1, као и објашњења навода из предлога који је дао заменик Тужиоца за ратне злочине, а након што је побијану пресуду испитао у границама прописаних одредбом члана 380 ЗКП-а, нашао:

-жалбе су неосноване.

Првостепеном пресудом, као и поступком који јој је претходио, нису учињене битне повреде одредаба кривичног поступка, нити је на штету окривљеног повређен Кривични закон, на које повреде, Апелациони суд у Београду, као другостепени, у смислу одредбе члана 380 став 1 тачка 1 и 2 ЗКП-а, пази по службеној дужности.

Жалбом бранилаца окривљеног побија се првостепена пресуда због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 368 став 1 тачка 11 ЗКП-а, а на који законски основ се позива и окривљени у својој жалби, тако што се истиче да првостепена пресуда не садржи разлоге о одлучним чињеницама, а да су дати разлози нејасни и противречни.

Међутим, Апелациони суд у Београду-Одељење за ратне злочине супротно напред наведеним жалбеним наводима, налази да је првостепени суд о свим чињеницама важним за доношење пресуде дао довољно јасне и аргументоване разлоге који у погледу одлучних чињеница не садрже никакве противречности нити нејасноће, па ни оне на које се указује у жалби бранилаца, с обзиром да је првостепени суд у побијаној пресуди, којом је окр.АА огласио кривим, дао детаљне разлоге, између осталог и у погледу оцене исказа сведока СС, а што у свему као правилно прихвата и веће овога суда.

Жалбама окр.АА и његових бранилаца, побија се првостепена пресуда и због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, тако што се оспорава оцена суда о изведеним доказима и његови чињенично-правни закључци, уз истицање питања поузданости исказа сведока СС.

Према налажењу Апелационог суда у Београду, изнети жалбени наводи су неосновани, јер је првостепени суд чињенично стање у потпуности и правилно утврдио на основу свих изведених и правилно цењених доказа како појединачно, тако и у њиховој међусобној повезаности, те у склопу одбране окривљеног, дајући за своје чињеничне и правне закључке, довољно јасне и аргументоване разлоге, које у свему као правилне прихвата и веће овога суда.

Наиме, жалбама окр.АА и његових бранилаца оспорава се кредибилитет сведока СС, навођењем разлика и недостатака у свим његовим исказима, у погледу садржине, места и времена издавања наредбе од стране окривљеног.

Међутим, према налажењу већа овога суда, правилно је првостепени суд прихватио исказ сведока СС да је критичном приликом одбио наређење окр.АА да убија албанске цивиле, али да је по његовој наредби скупљао лешеве, као истинит и доследан, а имајући при том у виду и налаз и мишљење судских вештака ВВ специјалисте неуропсихијатрије и судске психијатрије и др ВВ1 специјалисте медицинске психологије.

Према оцени већа овога суда, сведок СС у својим исказима датим у предкривичном и претходном поступку, те на главном претресу, као и хашким истражитељима и пред Хашким трибуналом, био категоричан у постојање наредбе окр.АА да се крене у убијање албанских цивила. Поједине неподударности у исказима овог сведока,

које се односе на тачно место и присутна лица приликом издавања наредбе, не чине његов исказ у целини и у битним чињеницама непоузданим.

Веће Апелационог суда прихвата закључак првостепеног суда изнет у погледу оцене изјаве сведока СС дате хашким истражитељима, у делу где је изјавио да је окр.АА издао наредбу у малој канцеларији, да већу доказну снагу има исказ непосредно испитаног сведока СС, који је у тим приликама био категоричан да је окр.АА наредбу издао у дворишту испред полицијске станице, при томе правилно прихватајући објашњење сведока у вези ових разлика. Испитан на главном претресу, а након предочавања напред наведене изјаве, сведок је објаснио да му је приликом тог испитивања речено да су други сведоци то изјавили, а да он у сваком случају остаје при ономе што је лично чуо испред станице, а што се односило на наредбу.

Такође, разлике у исказима сведока датим заменику Тужиоца за ратне злочине од 22.09.2005.године и хашким истражитељима 18.01.2006.године, у односу на његове остале исказе, односе се само на лица која су била присутна критичном приликом, а које разлике је сведок, како је то већ напред наведено објаснио, док је и према налажењу већа овога суда, у погледу наредбе окр.АА био доследан. И приликом испитивања пред Хашким трибуналом 08.07.2009.године сведоку СС је предочена изјава дата хашким истражитељима 18.01.2006.године, те је сведок и тада објаснио да је сугестија испитивача била у погледу људи који су били присутни критичном приликом, па је он тада рекао „ако су други сведоци рекли да су ти људи били присутни, онда можете да их укључите у моју изјаву“, док је у погледу наредбе окр.АА навео да није било писмене наредбе и да што се тиче јутра, не може да се сети да ли је ушао у станицу у Сувој Реци, у помоћној згради, нити може рећи да ли је чуо од њега тј.АА или од неког другог колеге са посла о јутарњој наредби, а што се тиче поднева већ је објаснио кога је срео на улазу полицијске станице, и да не може тачно да се сети саме наредбе, али је схватио да је наредба незаконита, те је одбио да је изврши. Значи, сведок је и пред хашким трибуналом, а што произилази из овереног превода транскрипта са отворене седнице од 08. и 09. јула 2009. године, на више места потврдио да је окр.АА издао наредбу, коју је он схватио као кривично дело убиства. С тим у вези, као неоснован је оцењен навод у жалби бранилаца да се мора поставити питање шта се заиста од СС изјава може користити као веродостојно, а шта му је „стављено у уста“ да каже.

Такође, и при обављеним суочењима са окр.АА, сведок СС је био изричит, категоричан и убедљив у својој тврдњи да је окривљени издао наредбу, те се обратио окривљеном „Одлично знаш како је и шта било, ја немам никаквог разлога овде да лажем, кад сам ја излазио из тог помоћног објекта ти си био онде испред улаза у зграду станице и лепо знам ко је био ту, значи био је ту ББ, ГГ и ДД, за друге не могу тачно да се сетим, и лепо си, то сам више пута рекао, не могу да се сетим тачно како си рекао, али терао си ме да кренем са њима у акцију“ и „Ја кажем да сте ми тада наредили, а не мора да ми се верује“.

Управо у свом изворном сведочењу датом пред истражним судијом у преткривичном поступку дана 05.03.2004.године, у односу на које је првостепени суд правилно поступио када га је посебно ценио, сведок СС наводи да је лично чуо наредбу окр.АА да се иде од куће до куће и да се убијају Албанци. Чињеница да овај сведок касније у току самог напред наведеног испитивања, као и приликом давања осталих исказа наводи да није чуо када је АА то рекао, али је видео да иду да убијају, а окр.АА мирно гледа док су људе убијали и товарили, односно да не зна тачно каква ја наредба гласила од речи до речи, може се објаснити налазом и мишљењем судских вештака да у ситуацији када каже конкретно да је нешто чуо и изговорио шта је чуо, већ на следеће питање, када је схватио шта је изговорио, сведок не жели да преузме ризик и што се више питања у том смислу поставе, што се више инсистира он „врда“ јер доћи у суд и рећи истину има озбиљне последице, није мала одговорност. Иначе, окривљени АА је у критично време био старешина сведока СС.

У сваком случају, из налаза и мишљења судских вештака утврђено је да СС није особа склона конфабулацијама, тј. попуњавању празнина у сећању неистинама, односно измишљотинама, а недоследности и недостаци у репродукцији упамћеног у предметним исказима су израз заборављања детаља због протеклог времена и нелагоде због изношења чињеница у вези са предметним околностима.

Жалбом бранилаца оспорава се напред наведени налаз и мишљење судских вештака, уз истицања да поверење у мишљење вештака не може бити безгранично и не значи да је оно а priori увек и у сваком предмету тачно, стручно и дато у складу са правилима струке.

Међутим, према налажењу Апелационог суда, правилно је поступио првостепени суд када је налаз и мишљење судских вештака у потпуности прихватио као стручан и аргументован, те дат од стране стручних лица и у свему у складу са правилима науке и струке.

Наиме, Апелациони суд сматра да је у конкретном случају било неопходно одредити вештачење сведока АА од стране лица која располажу потребним и стручним знањем, с обзиром да је одбрана, током овог кривичног поступка, доводила у питање његов кредибилитет, па је овај налаз и мишљење једно доказно средство у овом кривичном поступку, које је суд цени по слободном уверењу и у склопу осталих изведених доказа. С обзиром да се ради о једној важној чињеници у овај кривичној ствари, односно личности сведока СС и његовој способности да опази чињенице и своја опажања саопшти, за чије утврђивање није довољно опште образовање и знање, као ни стручна правна спрема, па је било потребно вештачење од стране лица незаинтересованих у поступку, а на основу њиховог стручног знања и вештина. Вештаци су свој налаз и мишљење дали по правилима и методама своје науке, а у чију правилност суд није имао разлога да не буде убеђен.

У погледу издате наредбе од стране окр.АА, у жалби његових бранилаца истиче се питање посредних доказа и околности за овакво тврђење првостепеног суда.

Према ставу већа Апелационог суда, постојање наредбе за вршење кривичног дела ратни злочин, може се доказивати и другим утврђеним околностима. Чињенице су да је неспорно утврђено да су, сада правноснажно осуђени ДД, ГГ и пок.ББ, са другим НН лицима, критичног дана и критичном приликом предузимали радње извршења кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва, а да је сведок СС био категоричан и доследан да су управо ова лица иначе припадници ОУП-а Сува Река, били присутни приликом издавања наредбе окр.АА у дворишту зграде ОУП-а, да је убрзо окривљени издао наредбу сведоку АА и сведоку СС1 да се лешеви убијених цивила утоваре у камион, а што су оба ова сведока у својим исказима потврдила, те су и осуђени ДД испитан у својству сведока, као и сведок А, навели да је СС био у тржном центру да скупља тела, где је дошао и сам окр.АА, што је утврђено из исказа сведока СС2, СС3 и СС4, који је био децидиран и убедљив чак и при суочењу са окривљеним да их је ЂЂ одвео до тржног центра где их је преузео командир станице АА и рекао „Треба да се утоварају лешеви“.

Све напред наведене утврђене околности и према налажењу већа овога суда, указују на несумњив закључак да је обраћање окр.АА, у дворишту Полицијске станице ОУП-а Сува Река, чије речи сведок СС не може да интерпретира, било за присутне разумљиво у смислу шта да раде и које обраћање је искључиво довело до жељене реакције. Овакав закључак је, на основу расположивих доказа, једини разуман закључак, пре свега поткрепљен исказом сведока СС који, а како то правилно закључује првостепени суд, у кључним аспектима свог исказа не одступа, да је АА издао наредбу из које је јасно произилазило да се њоме позива на вршење кривичног дела, те и посматрање наведеног у контексту целог догађаја указује на постојање такве наредбе.

Што се тиче извршеног увиђаја од 30.03.1999.године у Сувој Реци, на којем се инсистира у изјављеним жалбама окривљеног и његових бранилаца, првостепени суд је несумњиво утврдио из писмене документације и исказа испитаних сведока, учесника истог, да је наведени увиђај обављен и да је том приликом у дворишту куће власништва ЕЕ (тзв. „ее“), пронађено 4 угљенисана леша од којих је један женског пола и да су ти лешеви сахрањени истог дана на муслиманском гробљу у Сувој реци, обележени бројевима. С тим у вези, правилно је поступио првостепени суд када није прихватио одбрану окр.АА да је једино 30.марта могао послати полицајце у обезбеђење увиђајне екипе на Рештанском путу и уједно претрес тзв. „сс“ (куће ЕЕ), а ово из разлога што је из исказа сведока ГГ утврђено да је ауто-патрола, у којој је он био, обезбеђивала увиђајну екипу која је дошла из Призрена након 3-4 дана од критичног догађаја (26.март) и тога дана, значи 30.марта, ни СС1 ни СС нису били са њим, па је стога неоснован навод у жалби окр.АА да СС и СС1 нису скупљали лешеве 26-ог него 30-ог. Осим тога, сведок СС никада није изјавио да је критичном приликом, 26. марта, скупљао угљенисана тела, а несумњиво је да су тела у дворишту, између кућа Бериша, изгорела када је запаљена кућа ЕЕ те да 26-ог нису склоњена већ 30-ог, па је као неоснован оцењен жалбени навод окр.АА да сведок СС не може да објасни како су тела која су наводно утоварена у камион за Призрен, нађена на гробљу у Сувој Реци.

Имајући у виду да су све одлучне чињенице правилно и потпуно утврђене, по оцени Апелационог суда, првостепени суд је правилно извео закључак о правној оцени и радњи окр.АА, те је правилно одлучио о његовој кривици и правном квалификацијом из члана 142 став 1 КЗ СРЈ, правилно је примењен закон, јер се у радњама окривљеног стичу како објективна, тако и субјективна обележја кривичног дела за која је оглашен кривим, па су стога изјављене жалбе и у делу, којим се првостепена пресуда побија због повреде Кривичног закона, оцењене као неосноване.

Испитујући првостепену пресуду у делу одлуке о кривичној санкцији, а по жалбама окр.АА и његових бранилаца, Апелациони суд - Одељење за ратне злочине, налази да је првостепени суд одлучујући о врсти и висини казне коју окривљеном треба изрећи, имао у виду све околности из члана 41 КЗ СРЈ које су од утицаја на одмеравања казне. Од олакшавајућих околности на страни окривљеног суд је ценио чињеницу да до сада није осуђиван, а што је утврђено из извештаја из КЕ, да је породичан човек, отац двоје деце, као и његово израженио жаљење због свега што се десило у Сувој реци. Као отежавајуће околности суд је на страни окривљеног ценио тежину извршеног кривичног дела, наступеле последице, тј. да је страдало четрдесетосморо људи који ничем нису допринели одлуци коју је донео окр.АА, а имајући притом у виду и физичке и душевне патње нанете жртвама које су том приликом лишене живота, као и очигледне душевне патње које су задесиле преживеле.

Према оцени већа овога суда, првостепени суд је правилно утврдио све олакшавајуће и отежавајуће околности на страни окривљеног, те правилно ценио тежину извршеног кривичног дела и наступеле последице, а у склопу чињенице да је окривљени у време извршења кривичног дела био припадник полиције и то командир, чија је дужност била да управо штити грађане Републике Србије, па је правилно закључио да је једина оправдана казна за окривљеног максимална казна затвора предвиђена за ово кривично дело, у трајању од двадесет година, у коју му се урачунава и време проведено у притвору.

И по оцени већа Апелационог суда овако изречена казна адекватна је тежини извршеног кривичног дела, степену кривице окривљеног, наступелим последицама и околностима под којима је дело извршено и иста је нужна за постизање сврхе кажњавања, а у оквиру опште сврхе кривичних санкција.

Из изнетих разлога, Апелациони суд у Београду, Одељење за ратне злочине, на основу члана 388 ЗКП-а, донео је одлуку као у изреци пресуде.

Записничар Председник већа-судија
Росанда Џевердановић Савковић Радмила Драгичевић Дичић

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Светлана Антић